

sac što prije potpuno ozdravi i da nam u nekom drugom djelu ta pitanja obradi.

Adalbert REBIĆ

Celestin Tomić, PORUKA SPASENJA SVETOG PISMA STAROG ZAVJETA. Izdanje Provincijalata franjevac konventualaca, Zagreb 1983, str. 503.

Hvala Bogu, u zadnje vrijeme pojavilo se na hrvatskom jeziku nekoliko izvrsnih djela koja služe kao *uvod* u biblijske znanosti (da samo podsjetimo na Harrington, Uvod u Bibliju; Harrington, Uvod u Stari zavjet; Harrington, Uvod u Novi zavjet, A. Rebić, Biblijska prapovijest, 2 izdanja; Razni autori, Teologija Staroga i Novoga zavjeta, monografije objavljene u nizu Riječ — sve izdanja Kršćanske sadašnjosti). Otac Celestin Tomić ovim je djelima pridodao i svoje djelo koje također služi kao *posebni uvod* u Stari zavjet. Djelo je plod njegovih višegodišnjih predavanja na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, gdje on uz pisca ovih redaka već godinama predaje biblijske znanosti.

Ovim djelom pisac želi osvijetliti poruku spasenja, zapisima u knjigama Staroga zavjeta. U njem obrađuje povijesne okolnosti pod kojima je pojedina knjiga Staroga zavjeta nastala. Raspravlja o autoru, o imenu i o sadržaju pojedine knjige. Zatim raspravlja o predajama koje su katkad vrlo brojne i raznolike i koje su prethodile oblikovanju pojedinih biblijskih knjiga; govori o književnim vrstama koje su prisutne u pojedinim knjigama, raspravlja i o povijesnoj vrijednosti pojedine knjige te, na kraju, prikazuje poruku spasenja, nazočnu u pojedinim biblijskim knjigama. To je shema i struktura prema kojoj obrađuje svaku pojedinu starozavjetnu biblijsku knjigu. Obradujući ta uvodna pitanja iznosi mišljenja mnogih suvremenih tumača Biblije tako da čitatelj može upoznati povijesne i kritičke dimenzije pojedinih knjiga.

Ovaj Uvod želi približiti Božju riječ, olakšati čitanje i shvaćanje poruke spasenja Staroga zavjeta.

Knjiga je podijeljena ovako: najprije je pisac napisao *Uvod* (7–12), u kojem iznosi neke elemente crkvenog nauka o Svetom pismu, oslanjajući se najviše na dokument Drugog vatikanskog sabora *Riječ Božja* (lat. Verbum Dei) i program odnosno nacrt knjige koju piše. Zatim u *tri* dijela obrađuje pojedine knjige Staroga zavjeta. U *prvom* dijelu obrađuje povijesne knjige (13–202): petoknjižje, rani proroci, knjige ljetopisa, knjige Tobije, Judite i Es-

tere te knjige o Makabejcima. U *drugom* dijelu (203–302) prikazuje mudrosne knjige Staroga zavjeta. Najprije obrađuje biblijsko pjesništvo općenito, a zatim obrađuje pojedinačne mudrosne knjige kao što su: Psalmi, Knjiga o Jobu, Mudre izreke, Propovjednik, Pjesma nad pjesmama, Knjiga mudrosti i Knjiga Sirahova. U *trećem* dijelu (303–473) prikazuje proročke knjige. Najprije raspravlja o povijesnom okviru u kojem su izraelski proroci djelovali te o naravi proroštva i poruci spasenja kod proroka. Zatim obrađuje pojedine proroke, najprije velike (Izajia, Jeremija, Ezekiel i Daniel a onda male proroke (dvanaest malih proroka). Nakon ta tri glavna djela dodao je još neke *opaske* o zemlji Kanaanu (474–479), prikazao kronološku tablicu (480) i donio bogati izbor literature. U ovom je izboru pisac donio i mnoge hrvatske priručnike, djela i ostala pomoćna sredstva koja su napisana na hrvatskom jeziku i u nas posljednjih godina tiskom objavljena. To posebno ističemo zbog toga jer inače pisac u svojim djelima u izboru literature ne donosi redovito imena hrvatskih djela, nego uglavnom samo strana. A ipak našem čovjeku treba najprije ponuditi ono što ima ili može imati u svojim rukama i što može s razumijevanjem čitati. Prosječni čitatelj naše sredine očigledno će lakše čitati djela na hrvatskom jeziku nego na njemačkom, engleskom, talijanskom ili kojem god drugom svjetskom jeziku.

Imamo dakle u rukama Tomičevu knjigu koja predstavlja klasičan posebni uvod u Stari zavjet (*introductio specialis in VT*, kako se taj predmet zvaao na latinskom jeziku na teološkim fakultetima). Knjiga će izvrsno poslužiti ne samo studentima, radi kojih je očigledno u prvom redu napisana, nego i svim ostalima koji su zaljubljeni u Riječ Božju i nju žele bolje upoznati.

Adalbert REBIĆ

Terezija Avilska, ZAMAK DUŠE. Sa španjolskog preveo Rudolf Kožljan. Uvod napisao Zdenko Križić. Niz „Kršćanski klasici“ 13 i „Karmelski izvori“ 3. Kršćanska sadašnjost i Hrvatski karmelićani i karmelićanke, Zagreb 1985, str. 156.

Djelo „Zamak duše“ drugo je djelo Terezije Avilske koje objavljuju Kršćanska sadašnjost i Hrvatski karmelićani i karmelićanke.